

Nummer '21-08

"Dondersteentje-Weetje!"

Tilburg, 01-05-2021

Dag trouwe EHBO'ers en EHAK'ers

Deze keer over kinderziekten nl. koorts en hersenvliesontsteking.

(zie ook: *Oranje Kruis boekje blz.120 of EHAK boekje blz.29 of NB EHBO leren en doen blz.181*)

Koorts:

Iemand een lichaamstemperatuur heeft van 38° Celsius of meer en van hoge koorts een temperatuur heeft van 40° Celsius of meer.

- bij snel oplopende temperatuur gaat iemand rillen.
- deze rillingen ontstaan door bacteriële toxines oftewel vergiftiging of andere ernstige infecties.
- koorts is een lichaamsreactie op het ontstaan van een infectie door een bacterie of een virus.

Wanneer alert bij een kind of baby met koorts?

- slecht wakbaar,
- geprikkeld gedrag,
- vaak door aanleg of temperament gevoeliger zijn voor de gevolgen van het ziek zijn.

Apathie is slecht contact kunnen maken met de zieke.

Vlekjes op de huid omdat het lichaam reageert op gifstoffen van de infectie. Daardoor worden bloedvaten wijder, wat resulteert in rode vlekjes op de huid (*vlekjes ontstaan na het zakken koorts en bij druk op de huid vlekje wordt bleker*).

In de meeste gevallen duidt dat op een vrij onschuldige virusinfectie, zoals de zesde ziekte en waterpokken. Maar ook kan het een allergische reactie zijn! Zolang een kind met koorts en vlekjes in zekere mate nog vrolijk en actief is hoeft je in principe weinig zorgen te maken.

Wanneer wel alert als kind of baby met koorts: jonger dan 3 maanden altijd naar arts.

Mond bijna niet open kan krijgen, aften (*wit vlekje met rode rand*) of ontsteking van het mondslijmvlies, ontsteking van het tandvlees en komt meestal door tandplak, kapotte mondhoek, koortslip door een virus of bacterie. Bv. het herpes virus (*is zeer besmettelijk*).

Dikke oogleden: kan een allergie of kan ook een nierprobleem zijn.

Roze plas: urineweginfectie, nierproblemen, bloedcellen in de urine.

Dikke gewrichten: ontsteking en in de bloedvaten

Slecht drinken of niet drinken: keelpijn, misselijkheid of gewoon omdat ze zich te ziek voelen

Neem contact op met arts bij een of meerdere van deze laatste verschijnselen of;

- méér dan drie dagen 39°C koorts heeft, voor kinderen onder zes maanden geldt 38°C, kind onder de drie maanden altijd contact opnemen!
- koorts in combinatie met stuipen,
- koorts in combinatie met overgeven en/of diarree, hoofdpijn, een stijve nek of sufheid,
- koorts met een snelle of steunende ademhaling, Terugkerende koorts heeft.

Hersenvliesontsteking (*meningitis*).

Hersenvliesontsteking is een ontsteking van het hersenvocht en van de vliezen die om de hersenen zitten en een ontsteking van het ruggenmerg veroorzaakt door een bacterie of een virus.

Vooraf door een bacterie is het een zeer ernstige ziekte. De bekendste bacterie is de **pneumokokbacterie** en de **meningokokbacterie**.

Ons Lichaam draagt deze en vele andere bacteriën bij zich dat kan op zich geen kwaad. Tot iemand op een dag door b.v. verminderde weerstand er heel ziek van wordt. Deze bacteriën kunnen niet goed buiten het menselijk lichaam leven en zijn daarom ook besmettelijk bij nauw contact met andere mensen b.v. gezin, scholen, kinderdagverblijven en kazernes.

Het is belangrijk de ziekte snel te herkennen:

In het allereerste begin zijn de symptomen gelijkend op griep.

Maar al heel snel [**binnen 1 á 2 uur**];

- het slachtoffer is erg snel ziek geworden en wordt steeds slijmer,
- slachtoffer heeft hoge koorts, braakt en wil niet drinken,
- is gevoelig voor licht en
- het kan zijn dat op de huid kleine puntvormige vlekjes te zien zijn.

Meningokokken is een bloedvergiftiging, die de wand van de bloedvaten stuk maken. En dat zie je als kleine blauw/rode vlekjes. Ga niet wachten tot je deze vlekjes ziet. **MAAR BEL HUISARTS(ENPOST)!** Ook op het oogslimvlies kunnen vlekjes ontstaan.

- koortsstuipen kunnen voorkomen door de hoge temperaturen (**reactie bij sommige kinderen**)
- pijn bij het optillen van een been en kan de kin niet op de borst krijgen: trekken van vliezen bij ruggenmerg.
- kleine kinderen kunnen klagelijk of schril huilen.
- Huilen wanneer je de benen van baby richting het hoofd beweegt tijdens het verschonen van een luier

LET OP BIJ SLAPERIGHEID!

Opvallend bij een hersenvliesontsteking door een bacterie ook slaperig of zelfs bewusteloos kan zijn. Daardoor is de ziekte minder makkelijk te herkennen. Je kan denken dat de patiënt wat ziek is en lekker ligt te slapen. **PAS DUS OP**, maak iemand wakker of hij/zij goed bij is.

Omdat hersenvliesontsteking heftig is en vaak een dodelijke afloop heeft is het goed dat er nu tegen gevaccineerd wordt, hierdoor bouwen met name jonge kinderen afweer op en kan veel leed worden voorkomen.

Een Hersenvlies ontsteking kan ook veroorzaakt worden door een virus b.v. door het herpes virus. Dit virus veroorzaakt ook de koortslip. Ook de virussen van de bof en mazelen kunnen een virale hersenvliesontsteking veroorzaken. Echter deze verloopt minder ernstig dan de eerder genoemde bacteriële. Bij de virale blijft het meestal bij griepachtige verschijnselen, maar **ALERTHEID** blijft.

Even nog iets over dat Herpes virus.

PAS OP MET KOORTSLIP

Wanneer iemand een koortslip heeft is die persoon drager van het herpesvirus. Als een klein kind met het herpesvirus wordt besmet, kan het een hersenvliesontsteking krijgen je kan zelfs drager van dit koortslipvirus zijn zonder er last van te hebben.

PAS OP dus als je een koortslip hebt of denkt drager van dit **HERPESVIRUS** te zijn.

Was altijd goed je handen en voorkom dat je andere besmet. Gebruik een eigen handdoek, drink niet uit hetzelfde glas en eet niet van dezelfde lepel (bij baby's en kinderen moeten we toch vaak voorproeven-te warm te koud) en hoe erg ook géén kusjes geven.

Nog even wat verschijnselen en kenmerken op een rij.

Verschijnselen bij baby's:

- hoge koorts (of heel soms een te lage temperatuur onder 36.5°C)
- overgeven
- minder/niet willen drinken
- ontroostbaar huilen of kreunen
- luierpijn: uw baby huilt tijdens het verschonen als u de beentjes richting het hoofd beweegt
- bleke of vlekkerige huid
- rood/paarse kleine vlekjes (Als u drukt op de vlekjes, houden ze dezelfde kleur. Ze krijgen dus *niet* de normale kleur van de huid).
- sufheid: niet normaal reageren, niet lachen, minder contact maken
- steeds huilen of kreunen

Bij jongeren en volwassenen:

- hoge koorts (of heel soms een te lage temperatuur onder 36.5°C)
- een stijve nek: het lukt niet goed om de nek voorover te buigen
- koude rillingen
- erge hoofdpijn
- overgeven
- bleke of vlekkerige huid
- rood/paarse kleine vlekjes (Als u drukt op de vlekjes, houden ze dezelfde kleur. Ze krijgen dus *niet* de normale kleur van de huid).
- sufheid

Kenmerken hersenvliesontsteking (bacterie)

Iemand die een hersenvliesontsteking heeft als gevolg van een bacterie, heeft twee of meer van de volgende kenmerken:

- flinke stijfheid in de nek
- ernstige hoofdpijn
- een laag bewustzijn of een minder bewustzijn (slaperig of zelfs bewusteloos)
- koorts
- misselijk zijn en overgeven
- epileptische aanvallen
- kleine huidbloedingen door bloedvergiftiging (rode of paarse vlekjes die niet verdwijnen als je erop duwt).

Kenmerken hersenvliesontsteking (virus)

- hoofdpijn
- lichte stijfheid in de nek
- gevoelig voor licht
- koorts

In een volgende Dondersteentje-Weetje bespreken we andere kinderziekten.

Groet en blijf allen gezond,

Annie
Instructeur.